

سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

توسعه علوفه سیلوی خصیل، گام در جهت کاهش مصرف آب

اداره رسانه های آموزشی ، ترویجی
سال ۱۴۰۰

متابولیسم نهفته است. به طور کلی علوفه غلات زمستانه و یا سایر منابع علوفه ای که برای تولید سیلاژ اختصاص پیدا میکند بایستی دارای خصوصیتی شامل: الف- حداقل ۳۰ درصد از ماده خشک علوفه شامل قندهای محلول باشد. ب- ماده خشک علوفه بالای ۲۰ درصد باشد، اگرچه درصد ماده خشک مطلوب ۳۰ درصد است. ج- ظرفیت بافری توده علوفه ای به حدی باشد که در مقابل تغییر اسیدیته مقاومت نکند.

برای دستیابی به مراحل کاشت، داشت و برداشت علوفه سیلویی خصیل غلات به آدرس زیر مراجعه نمایید و نشریه "تولید علوفه زمستانه دیم و آبی مبتنی بر تغییر فصل تولید و الگوی کشت علوفه" را دانلود و مطالعه بفرمایید.

https://agrilib.areeo.ac.ir/book_9354.pdf

۶

۲ تا ۴ درصد پروتئین خام بیشتری نسبت به ذرت دارند. شایان ذکر است علوفه اکثر غلات زمستانه، اگر در مرحله رشدی آبستنی (ظهور برگ پرچم) برداشت شود به لحاظ کیفی به ارزش غذایی ذرت نزدیک میشوند. علوفه مورد چرا در غلات زمستانه از خصوصیات کیفی بالایی برخوردار هستند، به طوریکه علاوه بر تولید ۱ تن ماده خشک در هکتار در زمان چرا، میزان پروتئین خام در این علوفه بالا بوده و در هر کیلو گرم ماده خشک آن ۱۲ مگاژول انرژی قابل

۵

نگارش:

دکتر مسعود ترابی

استادیار بخش علوم زراعی و باغی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اصفهان، ایران

کشور ایران در منطقه خشک و فراخشک جهان قرار گرفته و در پی بروز تغییرات اقلیمی افزایش دمای فصل تابستان، موجبات افزایش میزان تبخیر و تفرق تابستانه را در کشور فراهم آورده، به طوریکه سهم بالایی از آب مصرفی در مزارع تولید علوفه طی فصل تابستان صرف تبخیر و تفرق می شود. تولید و مصرف علوفه سیلویی خصل غلات پاییزه یکی از راهکارهای تولید علوفه با حداقل آب مصرفی می باشد. به طوریکه با کاشت غلات زمستانه و لگومها به عنوان منابع علوفه ای جدید طی فصول پاییز، زمستان تا اوایل بهار، نه تنها با حداقل میزان تبخیر و تفرق روبرو خواهیم بود، بلکه با استفاده از نزولات آسمانی ذخیره شده در خاک (آب سبز) در جهت افزایش بهره وری آب بیشترین استفاده خواهد شد. در برنامه تولید علوفه زمستانه محصولاتی زراعی نظیر جو، تریکاله و یولاف به منظور تامین نسبت مناسبی از هیدرات کربن و گروه ماشک ها گل خوشه ای، گاوदानه و خلر به منظور تامین نسبت مناسبی از پروتئین جهت تولید سیلاژ با کیفیت بالا مورد استفاده قرار می گیرد. در شرایط دیم تولید علوفه زمستانه دیم یا به عبارتی ایجاد علفزار با استفاده از غلات زمستانه یکساله و چند ساله به صورت خالص و یا مخلوط با خانواده لگوم در مناطقی که دارای متوسط بارندگی حداقل ۳۵۰ میلی متر در سال با پراکنش زمانی مناسب باشد، امکان پذیر است. میزان تولید علوفه غلات زمستانه به صورت خالص یا مخلوط با گروه ماشک ها را در حدود ۳۵ تا ۴۵ تن در هکتار تخمین زده می شود. بهره وری آب در این سیستم تولید علوفه در حدود ۱۲ تا ۱۴ کیلوگرم علوفه سیلویی به ازاء هر مترمکعب آب خواهد بود.

مدیریت مزارع غلات تولید علوفه شامل کاشت، داشت و برداشت آنها با مدیریت مزارع تولید دانه متفاوت می باشد. مزارع علوفه ای غلات زمستانه که به صورت خالص یا مخلوط با لگومها شامل ماشک، خلر و ... کاشته می شوند، ممکن است به چرای مستقیم، تولید سیلاژ یا علوفه خشک اختصاص پیدا کند. بین غلات زمستانه و ارقام هر کدام از این غلات تفاوت هایی به لحاظ خصوصیات رشدی، کمیت علوفه، کیفیت علوفه، قابلیت چرا و رشد مجدد وجود دارد.

به طور کلی غلات زمستانه با سه هدف علوفه ای که شامل موارد: الف- چرای مستقیم دامهای سبک و سنگین در فصل زمستان و بهار ب- تولید علوفه خشک و مصرف آن در زمان کمبود شدید علوفه ج- به منظور تولید سیلاژ و مصرف آن طی

فصل بهار و تابستان می باشد.

رشد خیلی خوب غلات زمستانه در فصل پاییز و زمستان و برداشت آن در اوایل بهار موجب میشود که کمبود علوفه تازه و سیلویی در فاصله اوایل فصل بهار تا آماده شدن سایر علوفه ها را پر می کند، به طوریکه تداوم تولید علوفه در طول فصل سال حفظ خواهد شد. غلات زمستانه از جمله محصولات زراعی هستند که علاوه بر مقاومت های نسبی به شرایط خشک و بعضاً شور، توانایی رشد در فصل پاییز و

زمستانه را داشته و در ابتدای فصل بهار به صورت سیلویی یا تک چین برداشت می شوند. به طور کلی کاشت غلات زمستانه به منظور تولید علوفه هم در شرایط فاریاب و هم در شرایط دیم امکان پذیر است. با مدیریت تغذیه ازت در مزارع غلات زمستانه که به منظور تولید علوفه کشت می شوند، امکان یکبار چرای مزارع غلات زمستانه در زمان پنجه زنی و سپس یک مرحله برداشت سیلویی در زمان آبستنی بوته تا

مرحله ظهور خوشه وجود دارد. از مزایای دیگر کشت غلات زمستانه در دیمزارها به منظور چرای دامهای سبک، کاهش فشار ناشی از چرای بی رویه بر روی مراتع دائمی است، به طوریکه با ایجاد چراگاه های مصنوعی غلات زمستانه، بازه زمانی کافی برای رشد رویشی و زایشی مراتع دائمی را فراهم آورده و ضمن حفظ ذخایر ژنتیکی موجبات بهره وری بهتر از مراتع دائمی را فراهم می آورد. کشت غلات زمستانه به منظور تولید علوفه می تواند قسمتی از برنامه تجدید حیات مراتع تخریب شده باشد. به طوریکه

بهره وری بهتر از مراتع دائمی را فراهم می آورد. کشت غلات زمستانه به منظور تولید علوفه می تواند قسمتی از برنامه تجدید حیات مراتع تخریب شده باشد. به طوریکه فراهم بودن علوفه غلات زمستانه در اوایل فصل بهار فشار ناشی از چرانیدن مراتع را کاهش میدهد. علوفه غلات زمستانه اگرچه معمولاً به لحاظ محتوی پروتئین خام بالاتر از علوفه سیلویی ذرت است، ولی به لحاظ میزان انرژی متابولیسمی از علوفه سیلویی ذرت سیلویی کمتر است. در بین غلات زمستانه، علوفه زمستانه جو اگر در مرحله شیری شدن دانه ها برداشت شود، به لحاظ کیفی در بالاترین سطح قرار گرفته و حتی با علوفه سیلویی ذرت برابری می کند. وقتی غلات زمستانه در مرحله آخر شیری به منظور تولید علوفه سیلویی برداشت میشوند معمولاً بین

